

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Crisă în Austria.

Sibiu, 9 Noembrie n.

Neînțelegerile dintre Cehii și Germanii din Boemia nu sunt de ieri, de alaltăieri. Ele dotează de pe vremea, când Germanii erau singuri stăpâni pe situația politică și desconsiderau drepturile și limba Cehilor. Puterea Nemților a fost însă zdrobită, și Cehii, ajunși deasupra, încep să le măsoare Nemților cu măsura cu care le-au măsurat lor mai nainte acestia. Nemții se opun, și în lupta lor de apărare au înscenat *obstrucție* în dieta provincială din Praga. Din obstrucție s'a născut încăierare la dietă, a cărei urmare firească a fost prorogarea dietei. Faptul acesta al guvernului, Cehii l'au considerat de binevoitor Nemților, deci ministrii de naționalitate cehă și-au dat demisia și nu mai fac parte din guvernul baronului Beck.

Acestea sunt premisele marelui eveniment, că guvernul austriac întreg și-a dat demisiunea, după ce toate încercările baronului Beck, prim-ministrul austriac, de ași reconstrui cabinetul, au rămas zadarnice. Și-a pierdut încrederea la partidele mai de seamă parlamentare, cari în consfăturile ținute au declarat pe față, că nu mai pot da nici un ajutor guvernului baronului Beck. Motivele acestei înstrăinări de guvern sunt însă diametral opuse. Căci pe când partidul social-creștin, cel mai tare dintre partidele reprezentate în reichsrath, zice așa, că nu mai poate sprijini un guvern, care nu apără cu destulă energie drepturile Nemților din Boemia, partidul Cehilor, asemenea unuia dintre cele mai tari, zice că nu mai poate avea încredere în guvernul, care desconsideră drepturile și interesele Cehilor. Guvernul baronului Beck a ajuns deci între ciocan și nicovală. Nemții social-creștini nu-l mai vreau, pentru că nu e german, Cehii nu-l mai vreau, pentru că nu li-se pare destul de ceh. Conferența Cehilor a hotărât deci, ca ministrii lor demisionați să nu-și retragă la nici un cas demisiunile, și nici dintre ceilalți să nu primească nime invitației de a intra în cabinetul baronului Beck. Între astfel de împrejurări, guvernul baronului Beck a trebuit să cadă și astăzi el aparține deja trecutului.

Ca urmaș al baronului Beck e numit baronul Bienerth, actualul ministru de interne, care și va da toate silințele se formeze un ministeriu parlamentar. Iar dacă nu-i va succeda lucrul, va compune un ministeriu de funcționari, care va fi numai guvern de tranziție, în curând schimbat cu alt guvern parlamentar, format probabil de unul dintre fruntașii partidului social-creștin, poate că de presidentul reichsrathului, Weisskirchner.

Despre baronul Bienerth, — de altcum nepotul lui Schmerling, — se susține, că ar fi omul de încredere al partidului social-creștin, căruia i-a tăcut mari servicii, mai ales cu oca-

siunea alegerilor acum de curând ținute în Austria de jos, pentru dieta provincială, când partidul social-creștinilor a raportat o victorie strălucită pe întreaga linie. De aceea se crede, că dacă va succeda formarea unui cabinet parlamentar, acesta va purta timbrul partidului social-creștin, care pe calea aceasta în curând are să ajungă stăpân pe situația politică și în reichsrath, după cum stăpân al situației e astăzi în consiliul comunal al Vienei, și în dieta provincială a Austriei de jos.

Oricine se fie însă urmașul baronului Beck în presidenția ministerială din Austria, un lucru e cert, că ia locul unui om muncitor și harnic, unui bărbat de stat cu frumose aptitudini, cu multă rafinare și energie. Și dușmanii sei vor trebui se spună numai bine despre el.

Pentru a-l putea judeca, n'avem decât să ne gândim la pertractările purtate cu guvernul nostru în chestia reînnoirii pactului vamal-comercial, din cari a știut să scoată tavoruri enorme pentru Austria, în paguba noastră.

E de neînțeles deci, cum de un bărbat de stat atât de dibaciu, nu a fost în stare să aplaneze la el acasă și neînțelegerile naționaliste dintre popoare, ci pe tema aceasta a trebuit să cadă? Nu cumva e punct de program și acum în politica Vienei, că înțelegere și pace între popoare să nu se facă, nici dincolo, și nici dincoace?!

Reforme electorale.

Maiestatea Sa Regele a provăzut Marți, săptămâna trecută, cu sancțiunea prealabilă proiectul de lege al domnului ministru de interne Andrassy despre *reforme electorale*. Proiectul va fi deci prezentat dietei în ședința convocată pe Mercuri, 11 Noembrie n.

Cu toate, că aprobarea prealabilă a Maiestății Sale e dată în mod necondiționat, fără a se pretinde modificări, este speranță, că se vor face totuși unele schimbări în proiectul dlui ministru Andrassy, mai ales, că nici ministrul însuși nu se mai împotrivesc și nu mai cere, ca proiectul seu să fie votat fără nici o schimbare. Din contră, a declarat în mai multe rânduri, că va accepta toate modificările, prin cari nu se alterează principiile fundamentale ale proiectului seu de lege. Iar după ziarul „N. Fr. Presse” modificările pe cari le-a acceptat deja ministrul Andrassy ar fi următoarele: În cercurile electorale urbane, votarea să fie secretă, cu țidule, iar în cercurile electorale rurale, să se facă votare pe față. Să se dea drept de vot și analfabeților, adică celor ce nu știu ceti și scrie, dacă plătesc o sumă oarecare de dare de stat, cam cincisprezece, ori douăzeci de coroane. Din votul plural să rămână numai votul al doilea, care va fi legat de un cens mai mare, ori de o calificare superioară, bunăoară cum era contemplant votul triplu, iar votul triplu să fie abandonat de tot.

Pentru noi modificările acestea nu au să fie decât folositoare, pentru că prin ștergerea votului triplu scade în mod simțitor numărul celor ce pot se ne majorizeze în singuracele pot se ne majorizeze, iar prin acordarea dreptului de alegere și pe seama analfabeților, cari plătesc o sumă anumită de dare de stat, se înmulțesc iarăși în mod simțitor rândurile alegătorilor noștri. Iar faptul, că votarea se va face pe față în cercurile electorale rurale, unde vom fi noi interesați, căci cercuri electorale urbane nu avem, nu are să ne facă nici o bătaie de cap. Este în fiecare alegător român atâta tărie de convingere și atâta energie, ca să-și dea votul pe față, — fără a se teme de nime, — conform voinței și convingerii sale. Cu modificările acestea deci, proiectul de lege despre reformele electorale nu are se fie atât de rău, cum credeam și ne temeam noi, deși pe deplin nu putem fi mulțumiți nici așa cu el.

Misiunea culturală-națională a preotului român.

De preotul N. Șoneriu.
(Fine).

E interesant, că la noi aceste obiceiuri sociale sunt întregese cu viața bisericăscă, așa încât dacă le-ai estirpa, i-ai lua farmecul vieții țărănești. Deci preotul totdeauna va consimți, ba chiar va promova astfel de obiceiuri și datine, cari nu trec peste cadrul moralității. Mai mare serviciu va face, când el însuși va colecta obiceiurile și datinile locale, descriindu-le cât se poate de fidel și explicându-le. Din obiceiurile tuturor Românilor s'ar afla apoi, cari sunt generale și originale și în acest chip s'ar putea deduce cu date aproape de valoare istorică descendența și trecutul poporului român.

Țin să mai amintesc și acea patimă infircoșată, care cuprinde din ce în ce mai mult teren: alcoolismul.

Cunoaștem cu toții infircoșatele urmări ale acestei boale, care storce toată vlagă din țărânul nostru, din om cuminte și domol îl face idiot sau fără sălbatică, iar ce-i mai rău și mai dureros, că urmașii din spiță în spiță degenerază și se prăpădesc. Cunoaștem și mijloacele de apărare, căci a fost mult ventilată chestia alcoolismului prin ziare, dar să nu rămânem numai pe lângă planuri și hotărâri, ci să le punem și în lucrare. Aceasta e una din cele mai grele, dar totodată și cele mai nobile datorințe ale preoției noastre.

Când un preot poate mărturisi cu inimă curată, că și-a pus toată străduința de a satisface acestor condițiuni, adică: și-a îndeplinit serviciul seu pastoral cu cea mai mare acuratețe, că limba sa maternă totdeauna și în tot locul a știut-o prețui, că a promovat nărvirea în spre cele bune ale popoarelor sei, acel preot poate fi mulțumit, că a conlucrat după putință la conservarea națiunii sale.

Cu atâtea însă misiunea sa nu e es-hauriată, ci el trebuie să lucreze și în hrănirea, cultivarea și întărirea popoarelor sei.

Înainte de toate preotul să încerce a ridica pe parohienii sei la un grad adecvat de bunăstare materială și înflorire. Agricultorilor le va atrage atențiunea asupra instrumentelor mai nouă agronomice, prin cari pământul se lucrează relativ mai eficient și produce rod tot așa de îmbelșugat, dacă nu chiar mai îmbelșugat. Aceste unele și le pot acuirea în tovărășindu-se mai mulți înși, premergând preotul cu exemplu. Tot astfel și cu horticultura. Pe cei, cari se ocupă cu prăsirea

vitelor, încă îi va îndruma să prășească vite de rasă, care pe lângă aceleași cheltuieli se plătesc mai bine. Le va da cu un cuvânt indicii sigure și clare cu privire la exploatarea rentabilă a terenului și la economia rațională.

Un pond deosebit trebuie să pună pe desvoltarea „burghezimii”, a meseriașilor. Nouă această treaptă ne lipsește aproape cu desăvârșire. Și dacă o avem în cânta, — legăturile între ea și societatea cultă pe de o parte, și între plugărima pe de altă parte, e atât de laxă, încât progresul ei e foarte anevoios. De altcum nici meseriașii noștri încă nu sunt pe deplin conșcii, ce gol umplu ei în sinul națiunii noastre, și așa — mai ales cei dela oraș — nu se simt acasă nici în sinul țărânimii, nici în cercurile mai înalte.

Tot preotul e chemat să le clarifice pozițiunea în sinul națiunii. Țăranul plugar sau cultivător de vite are să predea produsele sale brute meseriașilor români, care le prelucără și apoi le vinde, atât „domnilor”, cât și „opincarilor”. Acesta-i cursul firesc al lucrurilor, aceasta-i pozițiunea și chemarea naturală a breslei meseriașilor. Pe lângă acestea va insista preotul cu tot dinadinsul, ca meseriașii să se dedice cât mai mulți fii ai țărânilor noștri, încât Românii să nu fie avisați la produse eșite din mâini străine. Spre scopul acesta tot preoții vor mijloci, ca tineri de ai noștri să fie primiți la măestri buni, pentru că cu timpul în toată comuna să ne avem meșteșugarii noștri Români.

Dacă împrejurările sunt priincioase, preotul în înțelegere cu învățătorul, notarul și alți oameni de bine, vor înființa reuniune agricolă, sau de sodali, și dacă nu s'ar putea face atât, cel puțin de câte-vaori pe an să concheme poporul la câte o conferință, să-și țină prelegeri din economie, din drept, din igienă — și mai ales din igienă — însușindu-l și înduplecându-l să pună în praxă cele auzite.

Să se încerce a se crea un fond — în bani sau în bucate — nu imediat într'un an sau doi, ci după un șir mai lung de ani, încât contribuțiunile nici să nu fie simțite. Din venitele acestui fond s'ar putea întreține o bibliotecă populară și chiar o reuniune de cetit pe seama poporului.

Tot la îndemnul preotului și sub directă lui supraveghere învățătorul sau alt cunoscător de muzică — în cas de lipsă însuși preotul — va forma un cor de copii sau de adulți, pentru a cânta Dumecea și sărbătoarea în biserică, și la răstimpuri anumite să dea concerte populare, cari mai ales la sate nu sunt împreunate cu nici un fel de spese, până când efectul asupra ascultătorilor e uimitor, ne mai vorbind de nobilitarea simțimintelor și a spiritului, ce o produce cântarea asupra cântăreților înșiși.

Astfel de petreceri populare, mai cu seamă în toată iernei, sunt foarte binevenite și ar trebui îmbrățișate cu toată căldura, căci ele sunt începuturi de masă mai compactă și coatințerea diferiților indivizi de diferite categorii deșteaptă interesul social, temeiul tuturor comunităților.

În sfârșit preotul, ca director școlar, are să răspundă despre progresul școlăii încredințate lui. Odraslele tinere sunt speranța neamului nostru; educațiunea și cultura de care se împărtășesc, trebuie să fie cea mai corespunzătoare și potrivită, acomodată împrejurărilor locale și capacității elevilor. Cu ochi de Argus trebuie să vegheze deci preotul, ca tinerimea școlară să fie crescută în spirit național, iubitoare de muncă și însofletită. Pentru tot ce e frumos, bun și folositor. Se înțelege, că acesta e mai ales terenul de activitate al învățătorului și preotul nici n'are să se îngereze mai adânc în afacerile lui, căci prin aceea numai ar jigni dorul de muncă, ci în armonie, amândoi, sprijinindu-se reciproc, să lucreze întru ajungerea aceleiași țânțe.

La cas, că numărul analfabeților ar fi mare și ei ar arăta dor de înaintare și învățătură, va înființa școală de adulți,

unde să se continue educarea și cultivarea, ușurându-le astfel traiul cel greu și anevoios.

Iată deci, ce activitate vastă și multilaterală, ce misiune înaltă are preoțimea noastră. Nu există nici un teren, pe care să poată cineva deveni mai folositor națiunii sale decât tocmai pe cariera preoțească. Dar nu există nici misiune mai grea de îndeplinit, decât tocmai aceasta; pe noi însă să nu ne descurajeze acest fapt, ci cu energie și voință neclintită să înaintăm pe calea laborioasă, care ni se deschide, pentruca să fim vrednici de locul de cinste, ce ni-l-a dat preotul nostru Andrei Murășanu, când a zis:

„Preoți cu crucea 'n frunte!“

Datorințele preotului ca director școlar

de

Constantin Flămând, par. în Borgo-Rus.

Progresul cultural, la care omenirea a ajuns în timpul de față, a desoțat în masele tuturor popoarelor născuț tot mai pronunțată de ași asigura o soartă mai bună, o viață mai deamăn. Și deoarece este recunoscut, că numai popoarele cu o cultură mai superioară să bucură de o soartă mai favorabilă, s'a simțit trebuința, că chiar în timpul de față fie care popor, fiecare națiune să pună cel mai mare pond pe cultivarea spiritului prin școli, dacă voeste să nu rămână supusă celor mai puternice. În această născuț organele superioare, capetele conducătoare, au aflat de lipsă a chema întru ajutorul acestei lupte culturale pe toți factorii chemați și a le pune la suflet o interesare mai mare față de aceste foculare.

Astfel în comunele noastre bisericesti preoțimea este cea dintâi chemată a lucra fără preget la o mai bună stare a școalelor noastre confesionale, pentru ca acestea să poată satisface pe deplin trebuințelor imperios reclamate de referințele timpului în care trăim. Aceasta cu atât mai vădit, cu cât în sensul legilor noastre bisericesti, parohul este totodată și directorul școlii din parohia sa.

Nu mă îndoiesc însă nici cât mai puțin, că preotul nu ar avea la inimă dorul de înaintare a școlii din parohia sa, atunci când în cele ce vor urma vor cere a arăta cari sunt datorințele ce le are față de această instituție, mai ales în calitate de director al ei.

A preciza mai detaliat datorințele ce-i incumbă preotului ca director școlar, nu însemnă alta, decât a stabili un program amănunțit de muncă, după care purcedând, lucrarea sa va fi lucrată cu sistem, care va avea și efectul dorit. Pe când din contră, purcedând pe dibuite, sau numai sporadic, după cum nu ne sfim a spune că s'a făcut în trecut, rezultat multămit nu să poată aștepta. De aceea, în cele următoare vom arăta, că ce s'a crezut până acum a sta în datorința preotului de a face pentru școală, al cărei director este, și ce aievea îi impune datorința a face, pentru că din această întesă de sine să reiasă, că preotul este chemat cel dintâi la lupta pentru bunăstarea școlii din parohia sa, și că o mare responsabilitate să revărsă asupra lui, atât dela Dumnezeu cât și dela oameni, dacă nu și-ar împlini datorințele cu conștiințiozitate. Cu deosebire în timpul de față, când chestia școalelor preocupă atât de intens mintea susținătorilor pentru ale conserva acelor caracterul confesional, să recore a ne cunoaște unul fiește care amănunțit datorințele, pentru ca în lupta ce să desfășură, bine pregătiți să ne aflăm fie care la locul său. Și adecă în trecut s'a observat oare care întrelasare, dar intențiunile prezentului ne astringă a ne îndrepta privirile înmulțite spre acea lucrare măreață de propășire a poporului nostru pe calea cultivei naționale.

Nu este destul să avem numai școli bune cu învățători calificați, cari tocmai în timpul de față ni să clatină amenințate fiind prin născuț de asimilare, nu este destul nici chiar numai a jertfi pentru susținerea lor, ci să pretinde a ne nisui, ca jertfele să fie pe deplin răsplătite în favorul cultivei naționale.

Aproape unul fiecare, mărturisind sincer, ne-am crezut îndeplinită datorința ca directori școlari atunci, când am compus respective revidat lista celor obligăți a cerceta școala, am subscris planul oarelor, și am asistat la examenle școlare. În colo grija învățătorului. Despre o controlare a mersului învățământului aproape nu poate fi vorba. Autoritățile bisericesti însă în repetite rânduri au resuscitat această necesitate, tocmai în vederea împrejurării, că fără control, fără supraveghere continuă, sporiul deplin nu să poată obține, în nici o lucrare de interes obștesc, cum este educațiunea în școală.

Drept aceea, făcând destul acestei cerințe, preotul ca director școlar și-a îndeplinit una dintre cele mai cardinale datorințe. Rămâne însă a arăta, când și cum este a se efectui supravegherea față de școală prin preotul ca director școlar, care ca atare este și trebuie să fie cel dintâi inspector școlar.

Prin aceasta devine deslegată și acea întrebare nu de mult sulevată în ziarul nostru oficial, de a introduce în organismul bisericesc sistemul inspectorilor școlari, o instituție și foarte anevoioasă și împreună cu mari spese, și care de sine să delăture, dacă cei chemați își fac datorința în înțelesul legilor atât de bine precisate de marele geniu al creatorului acelor.

Prin urmare, punem ca îndatorire generală, că preotul în fiecare lună cel puțin de două ori are să viziteze școala, cu care ocaziune va lua în mână cronică școlară, ceea ce nu este ertat să lipsească din nici o școală, și va însemna ziua și ora când a vizitat școala, cercând a se convinge, dacă s'a îndus corect materialul ce s'a propus. Și cumcă preotul a făcut destul acestei îndatoriri, aceasta o va constata protopresbiterul tractual cu ocaziunea vizitărei parohiei, care ca atare este al doilea for de inspecțiune. Iar unde se va observa neglijență, ca cas disciplinar protopresbiterul îl va arăta superiorității bisericesti. Tot asemenea va purcede preotul față de învățătorul neglijent. Această neglijență poate obveni din faptul, că nu se ține regulat prelegerile, și nu se propune temeinic materialul prescriș. Ceea ce se va întâmpla numai acolo, unde preotul nu va vizita școala și mersul învățământului. Învățătorul fiind lăsat în grija sorții un an întreg, nu e mirare dacă ar face și câte o săritură. Singură această împrejurare denotă în deajuns necesitatea controlului și a supravegherei continue. Nu arareori se va întâmpla, că preotul observând oarecare scădere în privința tinerii prelegerilor va întimpina și scuse ca aceea, că elevii nu cercetează regulat școala, că materialul prescriș nu se poate propune cu succes, de oarece elevii nu sunt provăzuți cu cărțile și recuizitele necesare, că sala de prelegeri nu este totdeauna curățită și bine încălzită. Tot atâtea împrejurări acestea, despre a căror temeinicie preotul se va convinge cu ocaziunea vizitărei școlii. Și dacă în o privință oarecare într'adevăr s'ar observa neajunsuri, acelea aduse fiind înaintea senatului școlar, se vor lua măsurile necesare, ca de timpuriu să fie delăturate.

(Va urma).

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească a tractului Sibiu.

— 28 Octomvrie n.

Cu tot timpul rău, era prima zi urâtă din toamnă, un număr frumos de preoți ai tractului Sibiu adunatu-sau în 9/22 Octomvrie a. c. la conferența ordinară, convocată în Sibiu.

Premergându-i serviciul divin, celebrat în catedrală, după sfârșitul lui am plecat cu toții la Escelența Sa Înalt Preasfințitul nostru Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, căruia șeful tractului prin cuvinte alese îi exprimă alipirea și venerațiunea noastră.

Adânc mișcat Înalt Preasfinția Sa și de astădată ne-a dimis cu o mulțime de sfaturi bune și de mare valoare pentru noi preoți.

De aci am mers la casa națională, unde prezidențial, dl protopresbiter Dr. Ioan Stroia, la orele 10 și jum. prin o vorbire ocazională, în care arată însemnătatea chemării preoțești, îndeamnă pe preoți la activitate tot mai intensă întru îndeplinirea datorințelor și totodată ne pune la inimă, să-l sprijinim cu desinteresare în lucrările menite pentru înaintarea religioasă-morală a poporului credincios din acest tract. Ne asigură, că va fi cel mai devotat susținător al acelor, cari și picep chemarea lor și nu va hesita a purcede cu asprime față de aceia, cari se abat dela datorințele preoțești, și cu acestea declară ședința conferenței preoțești de deschisă.

La constituire se aleg: notar Murășan, verificatori Boiu și Petrișor.

Prezenți sunt 28 de preoți, absenți 5, dintre cari 4 scuzați, 1 nescuzat.

Discuție se începe asupra serviciului divin, celebrat de Simplăcean și Popa în catedrală și asupra predicii ținută de Cioran.

Ambele se declară de succese, atrăgându-să însă atențiunea preoților asupra faptului, ca să nu dorim a apărea prea evlavioși, ca nu cumva să producem prin aceasta tocmai contrariul dela aceea ce dorim.

Disertația preotului Petrișor: „Cari sunt cauzele slăbirii sentimentului religios-

moral la generația mai tină, și cari sunt mijloacele și întocmirile prin cari am putea iniția o viață mai intensă religioasă-morală în viitor în parohiile noastre?“ a produs o discuție foarte interesantă. Timp mai mult de 1½ de oră sbureau fel și fel de cauze și mijloace. Fiecare eșia cu altceva la iveală, dovadă, că preoțimea tractului acestuia își cunoaște chemarea sa și că fiecare s'a ocupat cu tema.

La urmă reasumă presidiul și se constată:

I. Cauzele slăbirii sentimentului religios-moral sunt:

a) Viața modernă, cu liberalismul său esagerat și rău înțeles, și umanismul fals, pe care sunt bazate legile penale moderne și prea liberale;

b) mediul social predisus la plăceri fizice materiale, și răvna omului modern de a ajunge la viață bună și tihnită pe ori ce cale;

c) Influența rea ce o au petrecerile populațiunii de azi în crâșme, cu deosebire prin vorbele urâte vorbite între păhară;

d) Exemplul rău ce l-au dat unii preoți și alți fruntași din unele comune, prin certele lor de partid;

e) Lectura rea, în prevalență profană, care s'a răspândit între popor.

II. Mijloacele menite a iniția o viață mai intensă religioasă-morală ar fi:

1. Abaterea poporului dela cercetarea crâjmelor, prin introducerea șezătoarelor literare și a prelegerilor publice.

2. Preoțimea trebuie să se intereseze mai mult de educațiunea religioasă-morală a tinerimii prin escortații și prin predice, în cari să se arate datorințele părinților și în deosebi răspunderea ce o au pentru păcatele copiilor lor.

3. Învățământul religios moral în școală trebuie cât se poate de intens tractat, tocmai în vederea curentelor moderne.

4. Să se înființeze reunitii de tineret, prin cari să se țină purtarea tinereții prin sine însuși și prin comitetul parohial sub supraveghere.

La acest punct preotul Murășan constată necesitatea compunerii unui proiect de statute pentru reunitiile tinereții și propune o comisie, constatătoare din preoți: Boiu, Popa, Platoș și Petrișor, cari până la proxima conferență să pregătească proiectul, ceea ce se primește.

5. Preotul și fruntașii satului (comitetul parohial) să premerge cu exemple bune, cari au mai mare putere, ca vorbele.

6. Înființarea de biblioteci corăspunzătoare pentru tineret și controlarea lecturii lor.

Ordinele Consistorului arhidiecezan se iau spre știre și conformare.

Cu aceste conferențe să încheie la orele 2¼ p. m.

Ne-am dus cu toții la o masă comună, unde în discuții am petrecut încă vre-o 2 ore, când apoi, preoții au plecat cu toții la casele lor, ducând fiecare în sufletul său mulțămirea, că de atâtea vreme, în sfârșit s'a ținut earăși o conferență preoțească, dela care ne-am depărtat îmbogățiți în cunoștințe.

Dar chiar dacă lăsăm la o parte ideile nouă, ce și le câștigă unul sau altul prin discuțiile ce se nasc în decursul desbatelor, însuși faptul, că convin preoții unii cu alții, este destul de însemnat și de îmbucurător pentru toți.

Preotul Murășianu.

Din Bucovina.

Comersul festiv al soc. acad. „Bucovina“.

Cetim în „Românul“ din Cernăuți, numărul mai nou, următoarele:

Sâmbătă seara și-a inaugurat soc. acad. „Bucovina“ un semestru nou, cu un comers frumos, la care au participat oaspeți distinși, în frunte cu deputații Onciul, Hormuzachi, Isopescul-Grecul, Simionovici și prof. univ. Dr. Pușcariu și V. Tarnavshi. Au vorbit frumos dñii Gribovschi, arătând scopul societății și Voronca, care l-a sărbătorit pe prof. Dr. Pușcariu. Acesta din urmă a răspuns în o cuvântare frumoasă, din care estragem: „Un scriitor Român a spus: Mare lucru este, a se fi născut Român. Eu aș varia aceasta și aș zice: Mare lucru este a fi Român și a-și împlini datorințele. Și ei își împlinesc o plăcută datorință, venind la Dvoastră. Ați făcut bine, că ați împrumutat principii dela străini, așa cum l'ați împrumutat. Noi să împrumutăm, dar numai aceea, ce convine firi noastre. Este un principiu foarte frumos de a cultiva prietenia, care la Germani a făcut lucru

mare, și noauă ea ni-ar trebui, căci avem lipsă de solidaritate. Să nu împrumutăm însă prea mult. Cultura noastră trebuie să fie românească, căci avem o cultură veche. Când voesc să mă rog, nu mă duc, nici la domul lui Ștefan din Viena, nici la Notre-Dame din Paris, ci la o bisericuță românească, unde cad în genunchi și înalt ruga la ceru.“ Au mai vorbit dñii: dep. Onciul, Dori Popovici, în numele presei, Brăteanu în numele soc. acad. „Dacia“, Eusebiu Tudan în numele soc. Mazililor și Rezeșilor ș. a. S'a accentuat din partea multora necesitatea împăcării studențimii românești, și noi credem, că aceasta trebuie să vie, ca o urmare firească a împăcării generale a Românilor.

NOUȚĂȚI.

Regele Greciei în Viena. Mercuri sara la orele șase a sosit la Viena, venind din Paris, Regele Georg al Greciei, pentru a felicita în persoană pe Maiestatea Sa, domnitorul nostru, din prilejul împlinirii celor 60 de ani de domnie. La gară l-a așteptat Maiestatea Sa, cu mai mulți membrii ai casei domnitoare, apoi comandantul pieței, comandantul corpului de armată din Viena, funcționarii legațiunei grecești din Viena, etc. și compania de onoare, cu muzica. Când a intrat trenul în gară, muzica a întonat imnul grecesc. Regele s'a dat apoi jos din vagon. Parta uniformă regimentului său 99 de infanterie, și avea pe pept ordul sfântului Ștefan. Monarhul nostru l-a îmbrățișat și sărutat. Au plecat apoi împreună la palat, und la orele 7 a fost masă mare, cu toaste. A toastat întâiu Monarhul nostru întru sănătatea Regelui Greciei, apoi acesta întru sănătatea și îndelunga viețuirea a Domnitorului nostru.

*

Alegeri la congresul național-bisericesc. În arhidieceza Transilvaniei au fost aleși deputați din cler la congresul național-bisericesc următorii domni: 1) În cercul Sibiu Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc în Sibiu, 2) Cercul Alba-Iulia Nicolae Ivan, asesor consistorial în Sibiu, 3) Cercul Deva Avram P. Păcurariu, protopresbiter în Hunedoara, 4) Cercul Ilia Dr. Miron E. Cristea, protosincol în Sibiu, 5) Cercul Abrud Vasile Dămbian protopresbiter în Brad, 6) Cercul Cluj Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, director seminarial în Sibiu, 7) Cercul Dej Teodor Herman, protopresbiter în Dej, 8) Cercul Mediaș Mateiu Voilean, asesor consistorial în Sibiu, 9) Cercul Brașov Vasile Voinea, protopresbiter în Brașov, 10) Cercul Făgăraș Nicolae Borzea, protopresbiter în Făgăraș.

*

Instalarea noului paroh rom catolic. Noul paroh romano-catolic al Sibiuului, principele Egon Carol Hohenlohe Waldenburg, a sosit Sâmbătă, la orele 2 în Sibiu, venind cu trenul dela Alvinț, care a avut de astă-dată o întârziere mare. O delegațiune a credincioșilor săi l-a primit în Săliște, și l-a binevenat prin grainul dlui Szentimrey, directorul gimnasiului de stat din loc. În Sibiu l-a primit la gară cu vorbire nemțască dl Zeibg și cu vorbire ungurească dl Kedves, cărora noul paroh le-a răspuns, accentuând, că va nisui, nu numai se conserve, ci și se propage în Sibiu pacea și buna înțelegere între confesiuni și naționalități. Principele Hohenlohe a plecat apoi în trăsuri trasă de patru cai albi, urmat de un lung șir de trăsuri, dela gară în oraș și a mers la biserica romano-catolică. Aci l-a primit preoțimea și l-a condus, întâiu în biserică, unde a rostit o scurtă rugăciune, apoi în locuința sa. La biserică vorbirea de bună sosire a rostit-o preotul Prokupek. Noul paroh a primit apoi unele vizite, iar la orele 5 d. a. a făcut el vizite: I. P. S. Sale Metropolitului Ioan Meșianu, episcopului sâsec Dr. Teutsch, comitelui suprem și comandantului de corp. Duminecă la orele 9 i-s'a făcut apoi instalarea, prin episcopul din Alba-Iulia, contele Majláth, cu ceremonie mare. Episcopul a rostit o vorbire ocazională, a cetit actele referitoare la numirea noului paroh și a predat acestuia insigniile oficiului. La actul instalării au participat în numele I. P. S. Sale Metropolitului Ioan și al consistoriului nostru, Preacuvioșii Lor, protosincolii Dr. Eusebiu R. Roșca și Dr. Mi-on E. Cristea. După actul instalării au urmat recepțiunile. A fost primit întâiu curatoratul bisericiei romano-catolice, apoi reprezentanții bisericiei noastre, Preacuvioșii Lor protosincolii Dr. E. R. Roșca și Dr. Miron E. Cristea, dintre cari primul a rostit alocuțiunea de felicitare. A urmat apoi miliția și celelalte delegațiuni.

*

Sfântul sinod al bisericii autocefale gr.-ort. din România și-a terminat lucrările. Sesiunea de toamnă a fost închisă Joi, prin mesaj de tron.

† **Constantin Boerescu**, fruntaș în partidul conservator din România, fost președinte al senatului român, a decedat în București.

In memoria fondatorului Andronic. Eri, Duminecă, fiind și sărbătoarea marelui Mucenic Dimitrie, s'a servit în biserica din suburbiul iosefin parastas solemn întru vecinica odihnă a fondatorului *Dimitrie Andronic*, care și-a lăsat întreaga avere pentru ajutorarea meseriașilor români ortodocși din Transilvania. Cântările liturgice, și cele ocazionale la părăstas, le-a executat corul bisericesc al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” sub conducerea dirigentului acestui cor Candid Popa. La acest act de pietate, servit de parohul I. Baptist Boiu, a asistat un număr mare de meseriași, în frunte cu asesorul consistorial Vic. Tordășianu, totodată președinte al Reuniunii meseriașilor noștri.

Argument zdrobitor. Un oficer român, stabilit de mai mulți ani în Loșonț, a cetit prin gazetele românești, că în Sibiu s'a înființat o bancă cu scopuri culturale. Românul acesta, care stă departe de furnicarul multelor miserii, mari și mărunte, a trimis prețul a lor 3 acții dela banca „Lumina”, dorind din inimă succes acestei frumoase întreprinderi. Fapta aceasta e mai elocventă decât toate argumentele și mai puternică decât toate teoriile, câte s'au adus și scris din partea contrarilor înființându-i bănci. Comparați această faptă a unui oficer din armata regească cu ținuta unor conducători din armata noastră bisericească și apoi trageți concluziile inevitabile. Vor fi nespuse de dureroase!

† **Remus Oprean**, consilier la curtea de casație din București, a decedat subit, în etate de 64 ani.

Procesul dnei Dr. Vlad. În 5 Noemvrie n. s'a pertractat la tabla regească din Cluj procesul doamnei Ana Vlad, pentru agitație în contra naționalității maghiare. Acuza a susținut-o procurorul regeș din Cluj, Csipkés, iar apărător a fost domnul avocat și deputat dietal Dr. *Aurel Vlad*, soțul acuzatei. Tabla a aprobat sentința tribunalului regeș din Deva, care condamnase pe dna Vlad la o lună temniță de stat pentru agitație.

Regele Svediei pleacă în 12 Noemvrie nou în Anglia, de unde apoi va veni și la Viena, pentru a aduce în persoană felicitări Maiestății Sale Impăratului și Regelui Francisc Iosif I, din incidentul împlinirii anului 60 de domnie.

Ocuparea insulei Ada Kaleh. Marți, săptămâna trecută, autoritățile militare austro-ungare au ocupat insula Ada-Kaleh, care aparținea încă Turciei. Insula a fost legată prin telefon cu Orșova. Pe insulă se află șase tunuri și un număr mai mare de soldați.

Domnul Dr. Leonida Domide, s'a așezat ca medic practic universal și dentist în orașul Dej (Dés). Locuința e în piața principală, în etaj, deasupra farmaciei Clemens.

Procesul Polonyi-Lengyel. În procesul de presă, care a fost intentat deputatului dietal Lengyel Zoltán din partea fostului ministru Polonyi, a adus Curia sentință, Sâmbătă la orele 12 din zi, după o pertractare de două zile. Curia a *casat* sentința judecătoriei de jurați, prin care Lengyel fusese condamnat la trei luni temniță și 1000 coroane amendă în bani, și a ordonat pertractare nouă, la care jurații cari l-au condamnat pe Lengyel nu mai pot să iee parte.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu, precum aflăm, va da Sâmbătă la 21 Noemvrie n. c. în sala dela „Unicum”, primul concert sub conducerea noului dirigent Augustin Bena, profesor de muzică.

Greva întemnițaților. Iarăși vin știri, că dintre cei întemnițați în Zagreb, pe motivul, că sunt implicați în mișcările pansârbești, mai mulți înși nu vreau să iee nici un fel de mâncare, preferind astfel să moară de foame, decât să stea închiși pe ne dreptul. Numărul celor întemnițați numai în urma bănușii e de altcund destul de mare, căci sunt *cincizeci*, dintre cari nici unul nu a fost încă ascultat din partea judelei de instrucție, cu toate că sunt puși în arest încă din August.

Preoții să predice. P. S. Sa Episcopul Pimen al Dunării-de-Jos din România a luat hotărârea, ca preoții și diaconii licențiați în teologie, sau absolvenții cu diplomă ai seminarului, în fiecare Duminecă și sărbătoare mare, după slujba sf. liturgii, în bisericele dela orașe sau dela țară, să țină predici. Acei, cari nu vor îndeplini această obligațiune impusă de serviciul preoțesc, vor fi amendați cu oțrirea din leafă a părții socotite proporțional cu Duminecile dintr'o lună, ca pedeapsă pentru neglijență sau lipsă dela serviciu.

Intărirea graniței. Din motive de precauțiune, la hotarele Bosniei și Herțegovinei înspre Sârbia și Muntenegru au fost trimiși unsprezece mii de soldați din armata austro-ungară, ca să țină strajă și să împedice eventuala intrare de bande sârbești ori muntenegrine pe teritoriul țărilor anexate. Dintre soldații încredințați cu această misiune grea, partea cea mai mare o formează fiii neamului nostru, Românii, — căci pentru a-și espune viața pentru tron și patrie e bun și Românul, poate mai bun decât alții.

Episcopul și Egumenul. Episcopul romano-catolic Párvy a tras în cercetare disciplinară pe capelanul Florian Tomaneck, din motivul, că a luat parte la mișcări și agitațiuni politice, și pe baza constatrilor făcute, l-a suspendat din oficiu avut și l-a trimis în o mănăstire a capușinilor. Egumenul mănăstirii însă, cetind actele trimise de patrioticul episcop, a clătinat din cap și a scris imediat episcopului, că vina capelanului nu e de natura, ca el se poată fi supus pedepsei dictate. I-l consideră deci numai de oaspe al mănăstirii, unde poate rămâne cât îi place, dar nu pentru totdeauna. Episcopul deci să caute și să-i dea parohie. Oare ce va răspunde episcopul?

Domnul A. D. Xenopol, distinsul profesor universitar din Iași și-a început săptămâna trecută conferențele la College de France din Paris, unde a fost invitat se țină prelegeri despre istoria și starea socială a României.

Pagubele răscoalelor țărănești. Parlamentul român a votat un credit de cincisprezece milioane franci pentru acoperirea pagubelor făcute de răscoalele țărănești din anul trecut. O comisiune a fost apoi încredințată cu anchetarea și stabilirea pagubelor acestora, care comisiune terminându-și lucrările a aflat, că pagubele fac în întregul regat român cam nouăsprezece milioane.

Invenție senzațională. Din Viena se scrie, că un cutare domn Iacob Singer, de profesiune funcționar la ferăstraiele din Dorna, a inventat o placă de siguranță pentru ostași. Această placă, în greutate de 2 kilograme, se poate așeza pe pușcă și e menită de a asigura capul ostașului de ori și ce plumb din partea inamicului. În luptele moderne soldatul trage focuri sau culeat la pământ sau la adăposturi. Trupul e salvat, dar capul său e expus la plumburile inamice. Invențiunea dlui Singer salvează capul soldatului, absolut așa, că ori și care plumb al armatelor europene nu e în stare a sparge placa și a-l lovi pe soldat în cap. O companie sau un batalion în adăpost, înzestrat cu această placă, e absolut asigurat și poate lupta cu mai multe mii de inimi, mai ales că prin această placă se regulează și țința. Această invențiune a fost încercată de ministerul de război din Viena cu toate proiectilele Manlicher, proiectilele române, italiene, prusiene și franceze, dovedind persistența plăcii, mai ales, că proiectilul atingând placa, se desface în mii de bucăți, fără a putea vulnera pe soldatul megiș. În Austria, cu privire la războiul iminent, se fabrică deja astfel de plăci, fiind patentă primită de cercurile militare. Dl Singer a oferit patentă sa și României, adresându-se prin o persoană unui general renumit din România.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au fost primiți următorii membri ordinari și anume: Iosif Bogdan (originar din Iara-inf.), sodal faur, Maxim Nedela (Gârbova), sodal curelar, Vasile Oltean (Sângătin), George Iuga (Dobra), Nicolae Popa (Dobârca), Vasile Câmpian (Feldioara-săcuiașcă), Traian Călborean (Sibiu), Vasile Tătărianu (Asoașul-inf., Sălăgiu), sodali pantofari, George Băscă (Răhau), sodal rotar, Ioan Albu (Glămbocă), Alexandru Baciu (Sibiu), sod. cismari, Stefan Doichiță (Sănmiclașul-mare), Filip Schiopu (Sarafoa), sodali frizeri, Gavril Crișan (Godinești), culeg. tipogr., Eugen Popp (din Tizeriu, Sălăgi), sodal pantofar, elev la școala de croiți și Adrian Popp, sodal măsar, reîntors din America.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Pentru Românii din Marpod, păgușiți prin grindina și furtuna dela 3/16 August a. c. la apelul subscrierului, au mai binevoit a dăruii următorii: Dr. Eusebiu R. Roșca protos. dir. sem. Sibiu 5 cor. Olteana cassă de economii Vistea infer. 80 cor. George Borzea preot gr.-ort. Coveș 2 cor. I. Ciureu Brașov 5 cor. N. Comanici notar com. Gurariu 2 cor. Ioan Ivan notar pens. 2 cor. Emil Stoica învățător 1 cor. Ioan Matei învățător 1 cor. I. Pamfilie architect cons. 4 cor. I. Pamfilie architect con. a mai dăruit cu scop de a să cumpăra ceva pentru biserica noastră gr.-ort 16 cor. La stăruințele parohului V. Cosma, au colectat poporenii din Iacobeni 5 cor. Toma Stanciu paroh gr.-ort. și poporenii săi din Agărbiciu au donat 10 cor, 54 fil. Aurel Oancea paroh gr.-ort. și poporenii săi din Rodbav au donat 6 cor. 62 fil. Ittu Mihailă prim forestier Kaposvár 3 cor.

În total au incurs la subscrierul afară de ajutorul dat din partea Prea Ven. Consistoriului până acum ...suma de 151 cor. 16 fil.

Tot în scopul acesta s'a colectat și prin dl profesor Victor Păcală, și sumele incurse să vor cuita pe cale ziaristică îndată ce să va încheia lista.

În numele poporenilor mei mulțămesc tuturor și le doresc, casă-i păzască D-zeu de lipsele și năcezurile în cari trăim noi acum.

Marpod, 7 Noemvrie 1908.

Florian Bologa
par. gr.-ort.

Mulți creștini de aproape și de departe văzând lipsa și cunoscând sărăcia și îndemnul nobil al poporului din *Mărișel*, din toate părțile au adus daruri pentru înfrumusețarea bisericii sale, după cuvântul prorocului: „Și a adus fiecare cel trage inima și ce li-se părea cu sufletul lor dar Domnului la toate lucrurile cortului mărturie și la toată gătirea lui și la toate vestimintele sfintei”. (Eșire cap. 35 st. 21), cărora și pe această cale în numele credincioșilor mei mă văd plăcut îndemnat a le aduce cele mai călduroase mulțămiri.

Indemnul și aci ca în tot locul l-a dat buna și evlavioasă creștină vād. Maria Hetescu cinstind 2 clopote în preț de 350 cor.

Ioan Pătruș a donat un rând de vestimente în preț de 140 cor. George Toader și soția sa Ana 2 cruci în preț de 11 cor. Gavril Rus și soția sa Floarea o cruce în preț de 32 cor. vād. Maria Ghic, inv. pens. un potir de argint în preț de 45 cor. Mitru Dan și soția sa Floarea un stihir în preț de 20 cor. George Vădan și soția Oana un prapor în preț de 20 cor. Todoraș Crișan perdelele dela ușile altarului în preț de 10 cor. Floarea Jano o față de masă cu 8 cor. Mihaiu Lăpuște un prapor cu 26 cor. Mai multe femei un prapor cu 26 cor. Teodor Toader un sfesnic pe prestol în preț de 32 cor. Ioan Lăpuște și soția Floarea 10 cor., o față de masă și un octoich. Mariș Veselie un prapor cu 26 cor. Avram Stan o față de masă cu 8 cor. Ioan Lăpuște Petruțel un stihir cu 10 cor. Petru Danciu un octoich. Măriuța Vădan un ștergar. Ana Carambă un eptatrafir. Todasia Danciu o față de masă. Mai mulți credincioși un rând de vestimente în preț de 100 cor. Simion Rus l. Andreu un rând de vestimente în preț de 80 cor. Vasile Purcel și soția 2 prapore. Vasile Mariș o iocană și un ștergar. Victoria Roșu un ștergar și o față de masă. Tișca Onuț și soția 4 ștergare. Todoraș Crișan 8 cor. Ioan Lăpuște și Alexandru Fodor câte 5 cor. Ioan Crișan, Alexe Purcel, Zaharie Copaciu și soția, Gavril Ghic, cantor și Vasile Toader, câte 4 cor. Teodor Purcel 3 cor. Vas. Lăpuște, Dumitru Pleșa, Mihaiu Lăpuște, Teodor Zizbo, Crăciun Hetea, Andrei Crișan, Petru Lăpuște, George Danciu, Petru Lăpuște și Maria, George Lăpuște, Victoria Fodor, Petru și Pavel Danciu, Ispas Vetea, Mitru Vădan, Iosif Dreve, Măriuța Stan, Lina Purcel, Alexandra Ghic, Onița și Floarea Vădan, Ilie Vesea, câte 2 cor. Ana și Măriuța Lăpuște 2 cor. 20 fileri. Gligor Ghic, Teodor Vădan, George Lăpuște, Pavel Vădan, Ioan Vădan, Ioan Lăpuște, Onuț Vădan, Floare Vădan, Măriuța Lăpuște, Ioan Purcel, Toma Vădan. Eudochia Pleșa, Mihaiu Vădan, Andrei Hetea, Vasile Mariș, Vasile Ghic, Ioan Mătiș, Gligor Pașca, Alexe Lăpuște, George Lăpuște, Dumitru Pleșa, Mihaiu Lăpuște, Ioan Bălc, Ioan Mariș, Onița Hetea, Ioan Cereș, Toma Danciu, Onuț Bălc, Simion

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Poșca, Iosif Danciu, Todasia Danciu, Teodor Zirbo, Mariș Ilie, George Gligan, Ioan Ilea, Flore Lăpuște, Ioan Lăpuște, Sim. Purcel, Ioachim Ghic, Nicolae Lăpuște, George Bălc, Nicolae Lăpuște, Nastasia Zirbo, Nicolae Zirbo, Dumitru Rus, Vasile Lăpuște, Onița Toader, Dumitru Purcel, Teodor Ghic, Flore Goia, Maria Vădan, Nicolae Mătiș, Ioan Vetea, Onuț Zirbo, Gligor Vetea, Maria Zirbo, Palaghie Mariș, Maria Rus, Maria Glic, Onița Lăpuște, Floarea Dreve, Ioan Ruscone, George Lăpuște, Maria Lăpuște, Nastasia Nemnis, Ioan Stan, Irimie Purcel, Nastasia Hetea, Oana Rus, Maria Lăpuște, Vasile Stan, Lina Hetea, Simion și Maria Rus, Ana Lăpuște, Gligor Lăpuște, Ioan și Maria Lăpuște, Precup Negrea, Petru Bogdan, Ana Lăpuște, George Purcel, Ioan Pleșa, Todoruța Bălc, Vasile Hetea, Gavril Gheran, Iacob Roșu și Ioan Nistor, fiecare câte 1 cor. Simion Mariș și Onița 20 cor. Flore Lăpuște 10 cor. Cei mai mulți au contribuit cu same mai mici.

Primește Doamne jertfa adusă de acest popor prin înfrumusețarea casei Tale, răsplătește Doamne ostenelele robilor tăi și scrie în cartea vieții numele tuturor, cari au contribuit în orice fel la ridicarea acestei sf. biserici și-i numără între cuvioșii tăi.

Mărișel, la 8 Octomvrie 1908.

Teodor Toader
paroh.

Cărți și reviste.

„**Calindarul Național**” al „*Foii interesante*” pe anul 1909 a apărut în Orăștie, cu multe ilustrațiuni și cu text literar interesant. Prețul unui exemplar 36 fil.

„**Poesii populare**” din Maramurăș, adunate de *Tit Bud*, vicarul Maramurășului și editate de Academia Română, ca material referitor la viața poporului român. București 1908. Prețul broșurei de 84 pag. 1 leu. La sfârșit se dă și un glosar despre cuvintele folosite numai prin părțile maramurășene.

Teatru german.

Luni: *Der Schwabenstreich*, comedie în 4 acte.

Marți: *Der Teufel*, comedie în 3 acte.

Răsufllarea Dtră se ușurează

de-a binele deja după luarea primei doze din Emulsiunea lui SCOTT și această ușurare se va mări zilnic.

Aceasta e experiența a mii de oameni în decursul celor 32 ani trecuți.

Emulsiunea lui SCOTT

sporește în mod surprinzător puterile în general. Apetitul și somnul se reîntorc și mistuirea se regulează.

1 (270) 2—5
Prețul sticlei originale cor. 2.50.
Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 12,206 Epitr. 327 1—3

Concurs.

La școala economică, înființată de Consistoriul arhidiecezan, lângă seminarul pedagogic-teologic din Sibiu, pentru câștigarea și completarea cunoștințelor practice în economia de câmp, viticultură, lăptărit, legumărit, pomărit, stupărit, din partea elevilor seminariali se primesc pentru anul școlar 1908/9, 6 (șase) tineri de religiuinea gr. orientală ca elevi, pe lângă următoarele condițiuni:

a) Concursa la această școală pot tineri trecuți de 15 ani, cari au absolvat cel puțin școalele elementare cu purtare morală bună, truște bine dezvoltate, ceea ce vor dovedi cu atestat medical.

b) Elevii primesc în internat instrucțiune, quartir, vipt gratuit, și haine de pat.

c) Cei primiți sunt îndatorăți să aducă cu sine două rânduri de haine și albiturile necesare.

d) Cursul acesta de economie este 1 an și se începe cu 1 Decemvrie st. n.

e) Ceice doresc a fi primiți să-și aștearnă rugățile lor la Consistoriul arhidiecezan, provăzute cu carte de botez, atestat școlar, atestat de moralitate, dela primăria comunală, vidimat de oficiul parohial, și atestat medical.

Rugările sunt a se înainta Consistoriului arhidiecezan până la 20 Noemvrie st. n. 1908.

Sibiu, 25 Octomvrie 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Concurs.

Pentru întregirea postului al treilea de învățător din Pianul-de-jos se publică concurs cu termen până la 15 Noemvrie a. c.

Emolumentele sunt:

Salar 600 cor., reținut de cuartir 50 cor. și pentru grădina un stâncin de lemne de foc. Emolumentele se vor întregi la minimumul satorit în art. de lege XXVII. din 1907 prin ajutor dela stat.

Cuincuenaliile se compută numai dela instituirea definitivă în această comună.

Concurenții să-și aștearnă cererile înscrise conform normelor din vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterial și înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, fiind învățătorul ales dator a ținea Duminică și sârbătoarea strănă și a cânta cu copiii în biserică.

Sebeș, 20 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Anunț!

Un tinăr care să dedice carierei notariale află aplicație imediată.

A se adresa la (312) 2-3

Valeriu Pop

not. cerc în Mihályfalva.
u. p. Nagyselyk (N.-Kükülö m.)

Aviz!

Să aduce la cunoștință On. public că un român harnic s'ar angaja a lua o crâșmă în arândă.

Incunoștiințarea să se facă la administrația acestei foi. (321) 2-3

In prăvălia de fier și spiterie alui Stan Steflea, Săliște, se primește

[314] 2-3

un învățăcel

dela 13-17 ani, care să cunoască și limba maghiară și germană.

Nu e necesară reclama.

Fiecare om știe, că

I școală de vierit, Riomfalva

alui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vițe de vie altoite.

Se trimit gratis și franco cataloage cu ilustrațiuni. [306] 3-36

Viță de vie al-toită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 8-84

MARE e norocul la KISS

Hărnicie, lucru și cruțare îți ajută după timp îndelungat să ajungi la bani, și totuși să ajungi repede și pe neașteptate bogat, e un noroc mare. De aceea cei mai mulți oameni cumpără losuri, pentru că au **mereu speranța** de a ajunge bogați.

Indeosebi loteriile c. ung. priv. sunt preste tot iubite, pentru că din cele 125.000 losuri puse în circulație 62.500 bucăți câștigă, deci necondiționat **tot al doilea los câștigă! Șansele de câștig sunt unice în felul lor**, nu există în lume un plan de loterie care să fie atât de solid și favorabil.

Atât la emisiune cât și la trageri e controlată din partea regimului c. ung. și din aceasta cauză publicul are în losurile de clasă **toată încrederea**.

Norocul e neprețuit! Dela întâmplare depinde norocul multor oameni. În viața fiecărui om au fost și sunt momente, în cari își poate edifica norocul! Faceți o încercare de noroc cu acel număr, care stă lângă **numele** Dtră sau lângă numele unei persoane a Dtră iubite, care probabil la tragerea viitoare se va trage cu un câștig mai mare.

(305) 3-5

Incercați-Vă norocul la noi, căci

MARE e norocul la KISS!

CAROL KISS & COMP

societate de bancă pe acții, colectura principală a loteriei de clasă c. ung. priv.

Biroul central:

IV. Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiale:

Erzsébet-körut 22. și Rákóczi ut 55. sz. a.

CUM VĂ NUMIȚI?

Acești numeri se capătă numai la noi:

Cel mai mare câștig:

1.000.000 K

(Un milion coroane.)

	Coroane.
1 Premiu	600000
1 Câștig	400000
1 "	200000
2 "	100000
2 "	90000
2 "	80000
2 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
3 "	40000
3 "	30000
6 "	25000
9 "	20000
13 "	15000
44 "	10000
61 "	5000
22 "	3000
475 "	2000
961 "	1000
1635 "	500
165 "	300
39675 "	200
5325 "	170
5325 "	130
8765 "	100, 80, 40
62.500	Câștiguri și Premii coroane.

Adél	60142	Constantin	68015	Ferdinand	48152	Izidor	53882	Manó	84078	Róland	73122
Ádolf	96085	Clementina	22222	Ferenc	94294	Izso	67672	Marcell	8186	Rózália	91902
Adorján	44739	Clarissa	90779	Flóra	8393	Jakab	4957	Margit	92600	Róziska	8544
Adrien	110545	Cézár	3366	Flórián	68007	Janka	10496	Mária	105994	Rudolf	57734
Agnes	93377	Cecilia	119440	Flóris	90760	János	29153	Mariska	51834	Salamon	13692
Agost	22195	Carolina	21893	Fodor	102251	Jenő	37794	Márk	13625	Sámson	107473
Ákos	8159	Camilla	94913	Franciska	2329	Jolán	48143	Mária	8228	Sámuel	34079
Aladár	57514	Böske	67617	Frída	29441	Jónás	53387	Márton	21375	Sándor	27983
Alajos	73360	Borska	4967	Frigyos	51228	Józsa	64234	Máté	91094	Sarolta	48152
Albert	90707	Dániel	93342	Fülöp	18645	József	92583	Malvin	100968	Sebestyén	94244
Alfonz	102204	Dávid	21874	Gábor	5204	Judith	75008	Matild	8532	Simon	8393
Alfréd	33815	Demeter	67336	Gábríel	74126	Julia	20184	Mátyás	12707	Stefánia	68007
Alice	79340	Demjén	20046	Gáspár	90801	Juliska	91095	Melinda	90739	Szániszló	90760
Amaliá	9804	Dénes	106184	Gedeon	106157	Kálmán	106000	Menyhért	108035	Szeréna	102251
Ambrus	54793	Dezső	21352	Gergely	32076	Kamil	89570	Mici	8399	Szidónia	2329
Andor	94733	Domokos	67326	Gertrud	54104	Karolin	8223	Mihály	13028	Szilárd	29441
András	106048	Dóra	53395	Géza	23147	Károly	22154	Miklós	21636	Tamás	51228
Anna	39499	Dorottya	92576	Gida	91983	Kázmér	93327	Miksa	91934	Taszió	13645
Anatka	21052	Döme	8545	Gizella	8205	Katalin	102539	Milan	119167	Teofil	5204
Antónia	10847	Dömötör	58579	Gotfrid	108024	Kelemen	51178	Mór	50562	Teodor	74126
Arauka	13661	Eberhard	91314	Gusztáv	95330	Klára	29463	Náci	95339	Teréz	90801
Armin	77258	Edith	106164	Gyártás	58136	Klotild	95025	Nándor	108054	Terka	106157
Arnold	91937	Ede	51230	Guidó	20181	Konrád	8379	Natália	119193	Tihamér	32076
Aron	4417	Eduard	22222	György	51221	Kornelia	13643	Náthán	8313	Tibor	51404
Árpád	119449	Elek	90757	Győző	119427	Kornél	20554	Nelli	53395	Titusz	23147
Anthur	22289	Elemér	8354	Gyula	39594	Kristóf	90825	Nesztí	92576	Tivadar	94983
Attila	73367	Eleonóra	6 094	Gyuri	27186	Krisztina	107497	Netti	8545	Tóbiás	8205
Augusta	94210	Elinás	45568	Hedvig	12710	Lajos	45594	Nina	58579	Tódr	108024
Aurél	92491	Ella	102232	Heléna	91089	László	8194	Olga	91814	Ulrik	95330
Aurélia	21358	Elvira	50565	Henrik	32069	Lázár	67617	Olívér	106164	Urbán	53136
Balázs	13663	Elza	39579	Hermann	45558	Lénárd	21637	Orbán	51230	Valentin	20181
Bálint	106196	Emanuel	94920	Hermína	78322	Lenke	93388	Oszkár	22222	Valéria	51221
Bandi	64617	Emil	20176	Hubert	22443	Leó	108115	Otília	90757	Vencel	119427
Barnaabás	616	Emilia	13034	Hugó	3369	Laura	8383	Ödön	8354	Vendel	39594
Beatrix	94923	Emma	67667	Ibolyka	105976	Leontin	19119	Ottó	60094	Verona	27186
Béla	51260	Eudre	3365	Ida	93674	Leonora	48131	Pál	45668	Vidor	12710
Benedek	34291	Erna	29164	Ignác	96779	Lidia	94241	Paula	102232	Viktor	91089
Benjamin	94227	Ernesztin	96831	Ilika	67657	Lina	22157	Péter	50565	Viktória	32069
Bernát	21075	Eruó	119440	Illés	8139	Livia	5213	Piroska	39579	Vilma	45558
Berta	108141	Ervin	51250	Ilma	22142	Lóránd	78243	Pista	94920	Vilmos	78322
Bertalan	20050	Erzsébet	23122	Ilona	13363	Lipót	90826	Pongrácz	20176	Vince	22443
Bertold	4204	Etel	91902	Imre	73343	Lőrinc	2318	Ráchel	13034	Walter	3369
Blanka	13728	Eugénia	8544	Iren	32072	Lucia	92456	Rafael	67667	Wladimir	105976
Bödog	73348	Eva	57734	Irma	94209	Ludmilla	119200	Regina	3365	Zoltán	93674
Boldizsár	8331	Fábián	13692	István	50631	Lukács	21364	René	29464	Zseni	46779
Borbála	95025	Fáni	107473	Iván	2312	Ludvig	7494	Rezső	96831	Zsigmond	67657
Cristian	39579	Felencia	34079	Ivor	68015	Lujza	66924	Richárd	119440	Zsófia	8139
Cornélia	57527	Félix	27083	Izabella	73120	Magda	90795	Róbert	51250	Zzuzsána	22442

Ne rugăm a comanda imediat, ca să nu se epuizeze numărul dorit!

Losurile de clasă I.

Prețurile:

Optime	Los coroane	1-50
Pătrar	"	3-
Jumătate	"	6-
Intreg	"	12-

Tragere:

în 19 și 21 Noemvrie.

Rugăm a tăia aici afară și a ni-l trimite nouă!

BILET DE COMANDA.

Cătră cassa de bancă Carol Kiss & Comp, soc. pe acții.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.

Rog pentru trimiterea de clasă primă
loteria XXVII și a planului oficioz.

Suma în Cor. } o trimit alăturat în mărci.
} o trimit prin mandat poștal.
} binevoitori a o ridica prin ramburs.

(Cele de prisos sunt a se șterge.)

Adresa exactă. } Numele
} Locul, strada, Nr. casei
} Poșta ultimă (Comitatul)